

MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO-TEMATSKI PLAN I PROGRAM

školska godina 2021/2022.

Prof. dr Draško Bosanac, bosanacdrasko@yahoo.com

1. OSNOVNA LITERATURA

Knjiga “Međunarodo privredno pravo” , u prilagođenom obliku, i pripremljeni tekstovi pojedinih pitanja.

2. DODATNA LITERATURA

Udžbenici, knjige i publikacije iz međunarodnog privrednog, poslovnog i trgovačkog prava i dostupna literatura o tematskim jedinicama i institutima ovih prava.

3. PREDISBITNE OBAVEZE

3.1. Aktivnost u toku predavanja (maksimalni broj poena 10)

Studentima se preporučuje da posećuju predavanja.
Samim prisustvom na predavanjima student može da ostvari 10 poena.

3.2. Praktična nastava-vežbe (maksimalni broj 15 poena).

3.3. Izrada seminarskog rada (maksimalni broj poena 15)

Studenti su „dužni” da urade seminarski rad **slobodnim izborom teme** iz predmetne materije, poštujući opšte uputstvo fakulteta za izradu seminarskih radova (objavljeno na sajtu fakulteta) i uputstvo predmetnog profesora. Napisan seminarski rad studenti šalju profesoru Drašku Bosanac, na e-mail adresu: bosanacdrasko@yahoo.com ili ga predaju u štampanom obliku, ako iz bilo kojih razloga nisu rad mogli dostaviti u elektronskoj formi.

Prilikom slanja seminarskog rada, studenti su u obavezi da u propratnom tekstu e-mail-a navedu lične podatke: ime i prezime, broj indeksa i broj grupe u kojoj slušaju nastavu. Studenti su u obavezi da svoje radove dostave do roka koji odredi profesor.

Seminarski radovi se ne dostavljaju u štampanom obliku pre, posle i/ili na dan održavanja ispita, osim izuzetno, u dogovoru sa profesorom.

Seminarske radove treba pisati u obliku projektnih zadataka sa zadatim problemima iz prakse, uz njihovo obavezno izlaganje.

Seminarski radovi koji ne sadrže **pozitivnopravna rešenja (važee norme)**, već samo ranija, a da to nije u konkretnom slučaju cilj obrade teme, ***biće vraćeni na doradu*** ili, ako za doradu nema vremena, ***biće bodovani sa minimalnim brojem poena*** u slučajevima kada delovi rada odgovaraju izabranoj temi u nekim aspektima.

Za izradu seminarskog rada moguće je ostvariti do 10 poena, a za izlaganje preostalih 5.

3.4. Kolokvijum (maksimalni broj poena 30)

Kolokvijum obuhvata **gradivo sadržano u prvih 18 ispitnih pitanja** I biće održan sredinom semestra.

4. ZAVRŠNI ISPIT (maksimalni broj poena 30)

Završni ispit student polaže pismeno ili usmeno i to po **ispitnim pitanjima 19 do 55.**

5. UPUTSTVO ZA IZRADU SEMINARSKOG RADA IZ PREDMETA MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO

Koristiti opšte standarde fakulteta za izradu seminarskih radova i dodatak (uputstvo u nastavku) profesora tim standardima.

U P U T S T V O ZA IZRADU SEMINARSKOG RADA IZ PREDMETA MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO

Izbor teme seminarskog rada je **slobodan** i zavisi od zainteresovanosti studenta za pojedine institute. Predmetni profesor može, u određenim slučajevima, zadati teme čija je izrada obavezna.

Seminarski rad treba da ima sledeće elemente:

- naslovnu stranicu,
- stranicu sadržaja,
- uvod,
- razradu,
- zaključak, i
- stranicu citiranih dela.

Obim rada: najmanje 15 stranica uvoda i razrade teme (znači, bez naslovne stranice, sadržaja i citiranih dela).

Naslovna stranica sadrži: naziv seminarskog rada (naziv teme), ime i prezime studenta, naziv predmeta na koji se rad odnosi, naziv profesora kome se rad predaje, naziv fakulteta i mesec i godinu kada je rad napisan.

Stranica sadržaja sadrži naslove koji postoje u radu i brojeve stranica na kojima se naslovi nalaze. Naslovi se navode u fontu koji imaju u samom radu. Naslovi drugog i trećeg nivoa se navode ispod naslova prvog nivoa sa malim razmakom u odnosu na njega.

Uvod je uvertira u rad. Sadrži: implikacije teme sa opštim društvenim pojavama, obrazloženje značaja istraživanja određene teme, kratki prikaz koncepta samog rada,

napomene studenta u vezi konkretnog istraživanja i sl. Obično je oko jedne stranice.

Razrada sadrži materiju seminarskog rada, teme koja se istražuje.

Seminarski rad mora da sadrži fusnote (opcija u Wordu – „insert-reference-footnote“). Fusnote se navode uvek kada se koriste delovi teksta iz određenog izvora. Fusnote se ne stavljaju kada se objašnjava navedeni citat, kada se piše u kontinuitetu iz jednog izvora (samo nekoliko rečenica, posle se opet postavljaju), kada se pišu svoje reči, u zaključku, i sl. Fusnota sadrži: prezime autora, početno slovo imena, *naziv dela (italic)*, izdavača, grad izdavača, godinu izdanja dela, broj stranice na kojoj se citat nalazi. Stavlja se u navodnike, i prepisuje doslovce (**Primer:** Antonijević, Z., *Poslovi platnog prometa*, Finansijski studio, Beograd, 1970., str. 5). Poželjno je da se manje doslovno citira, a da se više parafrazira materija iz raspoloživih izvora. Fusnota izgleda isto i u slučaju parafraziranja, osim što ispred prezimena autora stoji prefiks: "Vidi".

Zaključak je rezime, rezultat istraživanja, sumirani, parafrazirani rad na prostoru oko jedne stranice. U zaključku se navode i zapažanja istraživača (studenta koji piše rad), saznanja do kojih je došao, stavovi i sl.

Stranica citiranih dela sadrži navod celokupne literature koja je korišćena u radu (knjige, časopisi, Internet stranice, itd.). Dela se navode po azbučnom/abecednom redosledu. Navodi se redni broj, prezime i ime autora, u sledećem redu se nalazi godina izdanja dela, naslov (*italic*), naziv izdavača, grad izdavača, godinu izdanja. Podaci sa Interneta se navode na sledeći način: stranica, naslov, prezime i ime autora (ako je navedeno) i datum preuzimanja teksta sa mreže. Rad mora da sadrži **minimalno pet citiranih izvora (udžbenici, publikacije, naučni i stručni radovi, pravni izvori, internet izvori itd.)**

Napomena: Zabranjeno je kopirati, prepisivati i slično, bez korišćenja tačnih navoda. Radovi u kojima se koristi princip COPY-PASTE materijala, teksta ili delova teksta sa Interneta bez navoda neće se uzimati u razmatranje i takvi radovi će biti negativno ocenjeni.

Seminarske radove je, kako je napomenuto, **potrebno dostaviti predmetnom profesoru u elektronskoj formi.**

Beograd, 14.02. 2022. godine

Prof. dr Draško Bosanac
bosanacdrasko@yahoo.com

5.1 TEME ZA IZRADU SEMINARSKOG RADA

PREDLOG MOGUĆIH TEMA-NASLOVA ZA SEMINARSKE RADOVE IZ PREDMETA MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO

1. Pojam i predmet međunarodnog poslovnog prava i pravna tehnika kojom se regulišu međunarodni poslovni odnosi
2. Međunarodna poslovna operacija
3. Izvori međunarodnog privrednog (poslovnog) prava koji potiču iz međunarodnog javnog prava
4. Izvori međunarodnog privrednog (poslovnog) prava koji potiču iz međunarodnog privatnog prava
5. Izvori međunarodnog privrednog (poslovnog) prava koji potiču

- iz domaćeg zakonodavstva
6. Načelo slobodne trgovine
 7. Načelo slobode saobraćaja
 8. Načelo slobode transfera novca (novčanih vrednosti)
 9. Načelo (sistem) najpovlašćenije nacije
 10. Načelo (sistem) reciprociteta i minimalni sistem
 11. Sistem nacionalnog tretmana (načelo izjednačenja, jednakosti sa domaćim privrednim subjektima, paritetno načelo)
 12. Preferencijalni sistem (sistem povlašćenog položaja) i sistem otvorenih vrata
 13. Sistem (načelo) pravičnog tretmana
 14. Država kao subjekt međunarodnog privrednog prava
 15. Carinske unije
 16. Slobodne carinske zone
 17. Međunarodne organizacije kao subjekti međunarodnog privrednog prava (OECD, UNCTAD, EBRD, EFTA, UNHCR, UNESCO)
 18. Multinacionalna preduzeća
 19. Svetska trgovinska organizacija (STO)
 20. Međunarodni monetarni fond (MMF)
 21. Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)
 22. Evropska unija (EU)
 23. Organizacija ujedinjenih nacija (OUN)
 24. Međunarodna privredna arbitraža (pojam)
 25. Vrste međunarodnih privrednih arbitraža
 26. Arbitražni sporazum
 27. Stalna arbitraža pri Privrednoj komori Srbije
 28. Međunarodno trgovinsko pravo (pojam, nastanak, razvitak)
 29. Promet robe u međunarodnoj trgovini (ugovor o međunarodnoj trgovini)
 30. Usluge u spoljnotrgovinskom prometu-posredovanje
 31. Usluge u spoljnotrgovinskom prometu-zastupanje
 32. Ugovor o prevozu stvari
 33. Ugovor o špediciji-otpremanju
 34. Ugovor o uskladištenju
 35. Ugovor o komisionu
 36. Ugovor o osiguranju
 37. Ugovor o građenju
 38. Ugovor o franšizingu
 39. Ugovor o faktoringu
 40. Ugovor o forfeiranju
 41. Finansiranje međunarodnog prometa robe-lizing
 42. Dugoročna proizvodna kooperacija
 43. Pribavljanje i ustupanje prava industrijske svojine-transfer tehnologije
 44. Investicioni radovi

45. Osiguranje i značaj direktnih investicija
46. Direktno ulaganje u inostranstvo
47. Vremensko korišćenje turističkog objekta
48. Koncesija
49. Projektno finansiranje (BOT)
50. Ugovorno ulaganje-“joint venture”
51. Vlasnička ulaganja-direktno ulaganje
52. Osnovne karakteristike pravnog režima direktnih investicija
53. Pojam međunarodnog plaćanja
54. Bankarske garancije u međunarodnom poslovanju
55. Međunarodni dokumentarni akreditiv

NAPOMENA: Osim predloga mogućih tema (ispitna pitanja) izbor tema iz predmetne materije je slobodan, kao i različite kombinacije tematskih jedinica i instituta.

Beograd, februar 2022. godine

Prof. dr Draško Bosanac

6. PITANJA ZA KOLOKVIJUM I ZAVRŠNI ISPIT IZ PREDMETA MEĐUNARODNO POSLOVNO PRAVO

PITANJA ZA KOLOKVIJUM

1. Pojam i predmet međunarodnog poslovnog prava i pravna tehnika kojom se regulišu međunarodni poslovni odnosi
2. Međunarodna poslovna operacija
3. Izvori međunarodnog privrednog (poslovnog) prava koji potiču iz međunarodnog javnog prava
4. Izvori međunarodnog privrednog (poslovnog) prava koji potiču iz međunarodnog privatnog prava
5. Izvori međunarodnog privrednog (poslovnog) prava koji potiču iz domaćeg zakonodavstva
6. Načelo slobodne trgovine
7. Načelo slobode saobraćaja
8. Načelo slobode transfera novca (novčanih vrednosti)
9. Načelo (sistem) najpovlašćenije nacije
10. Načelo (sistem) reciprociteta i minimalni sistem
11. Sistem nacionalnog tretmana (načelo izjednačenja, jednakosti sa domaćim privrednim subjektima, paritetno načelo)
12. Preferencijalni sistem (sistem povlašćenog položaja) i sistem otvorenih vrata
13. Sistem (načelo) pravičnog tretmana

14. Država kao subjekt međunarodnog privrednog prava
15. Carinske unije
16. Slobodne carinske zone
17. Međunarodne organizacije kao subjekti međunarodnog privrednog prava (OECD, UNCTAD, EBRD, EFTA, UNHCR, UNESCO)
18. Multinacionalna preduzeća

PITANJA ZA ZAVRŠNI ISPIT

19. Svetska trgovinska organizacija (STO)
20. Međunarodni monetarni fond (MMF)
21. Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)
22. Evropska unija (EU)
23. Organizacija ujedinjenih nacija (OUN)
24. Međunarodna privredna arbitraža (pojam)
25. Vrste međunarodnih privrednih arbitraža
26. Arbitražni sporazum
27. Stalna arbitraža pri Privrednoj komori Srbije
28. Međunarodno trgovinsko pravo (pojam, nastanak, razvitak)
29. Promet robe u međunarodnoj trgovini (ugovor o međunarodnoj trgovini)
30. Usluge u spoljnotrgovinskom prometu-posredovanje
31. Usluge u spoljnotrgovinskom prometu-zastupanje
32. Ugovor o prevozu stvari
33. Ugovor o špediciji-otpremanju
34. Ugovor o uskladištenju
35. Ugovor o komisionu
36. Ugovor o osiguranju
37. Ugovor o građenju
38. Ugovor o franšizingu
39. Ugovor o faktoringu
40. Ugovor o forfeiranju
41. Finansiranje međunarodnog prometa robe-lizing
42. Dugoročna proizvodna kooperacija
43. Pribavljanje i ustupanje prava industrijske svojine-transfer tehnologije
44. Investicioni radovi
45. Osiguranje i značaj direktnih investicija
46. Direktne investicije u inostranstvo
47. Vremensko korišćenje turističkog objekta
48. Koncesija
49. Projektno finansiranje (BOT)
50. Ugovorno ulaganje-"joint venture"
51. Vlasnička ulaganja-direktno investicije

- 52. Osnovne karakteristike pravnog režima direktnih investicija
- 53. Pojam međunarodnog plaćanja
- 54. Bankarske garancije u međunarodnom poslovanju
- 55. Međunarodni dokumentarni akreditiv

METODI IZVOĐENJA NASTAVE

- konsultacije "ex cathedra",
- interaktivni metod, aktivnost i inicijativa studenata,
- analiza slučajeva iz prakse i pravna radionica (vežbe).

Ukupan fond časova predavanja za Beograd-svaki četvrtak u 16 časova. Raspoloživo vreme, od **28 školskih časova** u kome je moguće upoznavanje sa osnovima nastavnih pitanja, uz određene primere iz prakse (**vežbe** 2-4 časa). **Studenti u ostalim konsultativnim centrima imaju terminiranu nastavnu aktivnost shodno mogućnostima, a u stalnom kontaktu sa profesorom putem mejlova i onlajn platforma <https://onlinenastava.ppf.edu.rs>** (lozinka za ulaz je: **online@ppf**). **Kolokvijum** se održava 21.04.2022.g., a **završni rad** _____ (naknadni

termin). Rok za dostavljanje **seminarskog rada** je 28.04.2022.g., a njegova odbrana će biti održana 12.05.2022.g. Mogućnost promene termina zbog određenih okolnosti koje utiču na nastavni proces.

OCENA ZNANJA (maksimalni broj poena 100)

Aktivnost	Broj poena
Aktivnost u toku predavanja	10
Praktična nastava	15
Izrada seminarskog rada	15
Kolokvijum	30
Završni ispit	30
Ukupno poena	100

OSTALE NAPOMENE

- **ispitna pitanja** (55, formulacija koja obuhvata suštinu instituta), ispit **pismeni ili usmeni**, zavisno od broja prijavljenih ispita i okolnosti realizovanja nastave;
- **seminarski rad** (mogućnost izbora teme, poštovanje metodološko-tehničkih standarda), obaveza dostavljanja u određenom roku, izuzetno 10 dana pre početka ispitnog roka.
- **kolokvijum-obuhvata oko 33% ukupnog gradiva- prvih 18 ispitnih pitanja** (30 poena);
- **završni ispit-obuhvata sledećih oko 67% gradiva-37 ispitnih pitanja, od 19. do 55.** (30 poena);
- znači da je moguće ostvariti u predispitnim aktivnostima **70 poena** i ocenu 7-(sedam);
- **konačna ocena** dobija se na osnovu zbira poena iz predispitnih i ispitnih obaveza,
- **mogućnost kontinuiranih konsultacija** o svim pitanjima predmeta i pripreme ispita: (bosanacdrasko@yahoo.com).

CILJ IZUČAVANJA PREDMETA

Upoznavanje studenata sa bitnim pitanjima međunarodnog poslovnog prava i sticanje dodatnih znanja o položaju privrednih subjekata i njihovom pravnom poslovanju na međunarodnom tržištu, pojmom, metodima i izvorima međunarodnog poslovnog prava, subjektima međunarodnih poslovnih odnosa, načelima uređenja međunarodnog poslovnog prava, subjektima međunarodnih trgovinskih odnosa, ugovorima robnog prometa, međunarodnim plaćanjem. Takođe, da upozna studente sa osnovnim etičkim pojmovima i njihovom primenom u svetu biznisa, te da ukaže da pravno i etičko ponašanje u poslovnom biznisu donosi koristi-poslovni cilj (dobit) i sa pravnim "okvirom" u tom smislu.

Izučavanje ovog predmeta treba da omogući stvaranje pretpostavki studentima da steknu znanja koja će im omogućiti i olakšati rad u privrednim i ostalim subjektima koji se bave najrazličitijim delatnostima (proizvodnja, promet roba i usluga, finansijske transakcije, obavljanje poslova u javnom interesu i dr.) sa međunarodnim elementom, a da pri tome uvažavaju osnovne postulate prava (nacionalnog i međunarodnog) i etike poslovanja i da budu odgovorni u donošenju poslovnih odluka ili u tumačenju normi vezanih za te odluke.

ISHOD PREDMETA

Osposobljenost studenata za bolje snalaženje u tumačenju i primeni propisa u poslovanju međunarodnih privrednih subjekata. Sticanje sposobnosti da prepoznaju pravno i moralno sporna pitanja u poslovanju, kao i da razumeju uticaje alternativnih rešenja datog poslovnog problema na društvo i prirodnu sredinu.

SADRŽAJ PREDMETA

1. Teorijska nastava:

- pojam i predmet međunarodnog poslovnog prava,
- izvori međunarodnog privrednog (poslovnog) prava,
- načela međunarodnog privrednog (poslovnog) prava.
- subjekti međunarodnog privrednog (poslovnog) prava (država, međunarodne organizacije, međunarodne regionalne organizacije),
- međunarodno trgovinsko pravo (pojam, nastanak, razvitak),
- ugovori robnog prometa,
- pojam i vrste međunarodnih plaćanja

2. Praktična nastava (vežbe)

- analiza praktičnog domašaja načela i pojedinih instituta međunarodnog poslovnog prava,
- pregled privrednopravne i sudske prakse vezano za pojedine institute međunarodnog poslovnog prava, studije slučajeva,

Beograd, februar 2022. godine

